

БӨЛІМ: МАҚАЛА ЖАРИЯЛАУ

Мақала жазу стандарты

ЖАРИЯЛАНДЫ 13.12.2024	ТІРЕК СӨЗДЕР ғылыми мақала ерекшеліктері, ғылыми мақала жазу талаптары, мақала, мақала жазу, мақала жазу талаптары, Мақала жазу талаптары (Стандарт), мақала жазу үлгісі, мақала қалай жазылады	СІЛТЕМЕ https://bilimger.kz/172731/
--------------------------	---	--

Мақала жазудың толық стандарттарын төмендегідей бөлімдерге бөліп қарастыруға болады. Әр бөлім мақала мазмұны мен оның құрылымдық, техникалық ерекшеліктерін қамтиды.

1. ТАҚЫРЫП ҚОЮ СТАНДАРТЫ

• Қысқа, нақты және мазмұнды болуы керек.

Мақаланың тақырыбы негізгі идеяны қамтиды және оқырманға материалдың мазмұны туралы алғашқы әсер береді.

• Ғылыми стильдегі тақырыптар:

- Мақаланың объектісі мен пәнін нақтылап көрсетеді.
- Белгісіз, түсініксіз сөздер қолданылмайды.

Мысалы:

- Жай: «Білім беру жүйесіндегі мәселелер».
- Нақты: «Қашықтықтан білім беру жүйесінің бастауыш мектеп оқушыларына әсері».

2. КІРІСПЕ (INTRODUCTION)

Кіріспе мақаланың 10-15% көлемін алады. Оның негізгі міндеті – оқырманға мақала мазмұны мен зерттеу маңызын түсіндіру.

Кіріспе мазмұны:

1. Мақсаты мен өзектілігі:

Мақаланың зерттеу не талдау үшін жазылған себебін түсіндіреді. Өзектілікті көрсету үшін мынадай сұрақтарға жауап беріледі:

- Мәселенің қазіргі уақытта қаншалықты маңызды?
- Қандай шешімдер ұсынылады?

2. Мәселенің қысқаша сипаттамасы:

- Қандай ғылыми немесе тәжірибелік сұраққа жауап ізделіп отырғаны жазылады.

3. Зерттеу әдістері:

Егер мақала ғылыми болса, зерттеу әдістері, қолданылған әдебиеттер және деректер көздері қысқаша аталады.

Мысал (Кіріспеден үзінді):

«Қазіргі заманауи педагогикада жасанды интеллект технологияларын қолдану өзекті мәселеге айналуда. Бұл технологиялардың бастауыш сынып оқушыларының білім сапасына тигізетін әсері жеткілікті деңгейде зерттелмеген. Осы мақалада жасанды интеллект құралдарының бастауыш сынып оқушыларының білім сапасына ықпалы талданады.»

3. НЕГІЗГІ БӨЛІМ (BODY)

Мақаланың ең ауқымды бөлімі. Ол құрылымдық және мазмұндық тұрғыдан бірнеше кіші бөлімдерден тұрады.

Негізгі бөлімге қойылатын талаптар:

1. Тақырыптық жүйелілік:

- Әр бөлім мақала тақырыбының нақты бір аспектісіне арналуы керек.
- Әр бөлім өзара логикалық байланыста болуы қажет.

2. Дәйектер және деректер:

- Статистикалық мәліметтер, кестелер, диаграммалар

немесе зерттеу нәтижелері қосылады.

- Мәліметтердің нақтылығы мен дәлдігіне мән беріледі.

3. Зерттеу нәтижелерін талдау:

- Зерттеу барысында алынған нәтижелер баяндалады.
- Мәселенің шешімі немесе ұсыныстар беріледі.

4. Мысалдар:

Практикалық мысалдар келтіріліп, теориялық ойлар нақтыланады.

Құрылымы:

- Әр бөлім нақты тақырыпшамен басталады.
- Абзацтар қысқа әрі мазмұнды болуы қажет.

Мақала жазып беру қызметі

4. ҚОРЫТЫНДЫ (CONCLUSION)

Қорытынды мақаланың ең маңызды бөлімдерінің бірі болып табылады. Ол қысқаша әрі жүйелі болуы тиіс.

Қорытынды мазмұны:

1. Негізгі идеялар:

Мақаланың бүкіл мазмұны жинақталып, негізгі ойлары қорытындыланады.

2. Зерттеу нәтижелері:

Алынған нәтижелер мен олардың практикалық мәні түсіндіріледі.

3. Ұсыныстар:

Мақаладағы зерттеу мәселесінің шешімдерін, болашақ зерттеу бағыттарын немесе тәжірибелік қолдану жолдарын ұсынады.

Мысал:

«Бұл зерттеуде жасанды интеллект құралдарының бастауыш сынып оқушыларының білім алу сапасына оң әсері бар екендігі анықталды.

Болашақ зерттеулерде осы технологияларды педагогикалық процесте кеңінен қолдану мүмкіндіктері зерделенуі қажет.»

5. ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ (REFERENCES)

Барлық пайдаланылған әдебиеттер мен дереккөздер тізімі қатаң стандарттарға сәйкес рәсімделуі тиіс.

Рәсімдеу үлгілері:

- **APA стилі:**

Author, A. A. (Year). Title of work: Capital letter also for subtitle.
Publisher.

Мысалы: Smith, J. (2020). Artificial Intelligence in Education. Springer.

- **MLA стилі:**

Author's Last Name, First Name. Title of Book. Publisher, Year.

Мысалы: Smith, John. Artificial Intelligence in Education. Springer, 2020.

6. ТЕХНИКАЛЫҚ РӘСІМДЕУ

Мақала рәсімделуінің техникалық стандарттары келесідей:

1. **Шрифт және қаріп өлшемі:**

- Times New Roman, 12 pt.
- Жоларалық интервал – 1.5.

2. **Жиектер:**

- Жоғарғы және төменгі – 2 см.
- Сол жағы – 3 см, оң жағы – 1 см.

3. **Абзацтар:**

- Абзац ұзындығы 1 см.
- Бөлімдер мен бөлімшелер арасында бір бос жол қалдырылады.

4. **Бет нөмірлері:**

- Әр бет нөмірленеді.

5. Графиктер мен суреттер:

- Кестелер мен диаграммалар мақала мәтінде логикалық ретімен орналасуы керек.
- Олардың астына қысқаша түсініктеме жазылады.

7. ТІЛДІК ТАЛАПТАР

- **Ресми және ғылыми стиль:**

Сөздер бейтарап, түсінікті әрі нақты болуы қажет.

- **Терминдер:**

Қажет болса, терминдер қысқаша түсіндіріліп беріледі.

- **Тіл тазалығы:**

Орфографиялық және пунктуациялық қателер болмауы тиіс.

Мақаланың көлемі оның түрі мен мақсатына байланысты өзгереді.

Әдетте, сөз саны мынадай критерийлерге негізделеді:

1. Ғылыми мақалалар

- **Көпшілік ғылыми журналдар үшін:**

- 3000–7000 сөз.

- **Студенттік немесе диссертациялық мақала:**

- 1500–3000 сөз.

- **Конференция материалдары:**

- 1000–3000 сөз.

Таралуы:

- Кіріспе – 10-15%.
- Негізгі бөлім – 70-80%.
- Қорытынды – 10-15%.

2. Әдістемелік мақалалар

- 2000–5000 сөз.

Әдістемелік құралдар немесе ұсыныстар жазылатын мақалаларда тәжірибеге негізделген мысалдар көп болады.

3. Публицистикалық мақалалар

- **Қысқа мақалалар (сайт, интернет портал, газет, журнал):**
 - 500–1200 сөз.
- **Талдау және шолу мақалалары:**
 - 1500–3000 сөз.

4. Студенттік жұмыстар (эссе немесе шағын зерттеулер)

- **Эссе:**
 - 500–1500 сөз.
- **Реферат немесе курстық жұмыс:**
 - 1500–4000 сөз.

5. Популярлық ғылыми мақалалар

- 1000–3000 сөз.
Мұндай мақалаларда ғылыми ақпарат қарапайым тілде жеткізіледі.

6. Техникалық мақалалар

- 2000–5000 сөз.
Бұл мақалалар күрделі деректер мен техникалық нәтижелерді түсіндіруге арналған.

Мақала жариялау

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.